DE AVONTUREN VAN JOE JENKINS

(Vervolg)

III. DE RECLAMEKAART.

Neen, de vriendin van mijn vrouw had gelijk gehad: Dr. Karras was reeds sedert twee jaar en drie maanden dood, en een tweede van dien naam was er in geheel Hamburg niet! Toen ik deze inlichting had bekomen en langzaam de Grosze Bleichen opliep, kon ik een gevoel van angst niet van mij afzetten. Wat had dit te beteekenen? Wie kon op de gedachte komen, mij geregeld een reclamekaart van een doode te zenden? Was het 'n grap? Op het eerste gezicht mocht het er zoo uitzien. Maar ik had het zekere gevoel, dat dit geen grap was. Nu, door de drukte in mijn zaken had ik het voorval bijna vergeten. Tot gisterenmorgen. Gisterenmorgen kwam wederom een reclamekaart van den tandarts Dr. Karras bij mij binnen. Reeds wilde ik de kaart ouder gewoonte in de papiermand gooien, toen ik tot andere gedachten kwam. Neen, dit kaartje had misschien, ja waarschijnlijk, een of andere bijzondere beteekenis. Ik besloot, het te bewaren en legde het in de rechter schuifla van mijn schrijftafel, die ik zorgvuldig afsloot. En nu kom ik tot een andere gebeurtenis, die misschien op de een of andere manier met de dingen samenhangt, die ik zoo juist verteld heb.

In den nacht, die op dezen dag volgde, had ik een zeldzamen droom. Ik droomde dat ik aan den oever van de zee lag en hoorde het ruischen van het water. Melodisch murmelden en klotsten de golven, en langzamerhand namen ze een eigenaardig, zacht zingend geluid aan.

Langzamerhand moet ik van mijn diepe in een lichte sluimering zijn overgegaan, en plotseling was ik wakker. Plotseling bemerkte ik, dat ik niet gedroomd had. Uit mijn werkkamer kwam inderdaad een zacht, zingend geluid, ongeveer alsof een machine liep. Ik had ook het vage gevoel dat ik het geluid kennen moest. Dan ging het zingen in een menschelijk geluid over, en ik hoorde duidelijk een stem spreken — en nog wel tot mijn verbazing in de Russische taal. Ik versta Russisch, want ik heb verscheidene jaren in Rusland geleefd. Maar de stem was toch zoo zacht, dat ik de beteekenis der woorden niet begreep.

Met beide voeten sprong ik uit bed, sloop naar de deur en rukte ze open. De kamer is verlicht, en mijn eerste lik viel op mijn grammophoon; ze staat midden in de kamer en loopt zacht snorrend af. Nu wist ik, vanwaar dat zingende geruisch gekomen was. Dan keek ik de kamer rond en in't volgend oogenblik zag ik dat zoo juist iemand in deze kamer geweest moest zijn: het raam stond wagenwijd open. Ik wist zeker, dat ik het voor het slapengaan wegens de koelte van den nacht gesloten had. Ik merk hierbij op, Mr. Jenkins, dat ik een kleine villa bewoon op de Rothenbaumchaussee en dat mijn werkkamer op de benedenverdieping ligt.

Er was geen twijfel aan: iemand had bij mij ingebroken. Waar was hij gebleven? Heeft hij de wijk genomen in huis? Ik snel naar de deur. Ze is gesloten, de sleutel steekt van binnen in het slot. Door deze deur kon de nachtelijke bezoeker dus niet ontvlucht zijn. Ik ging naar het venster en keek in den donkeren tuin naar buiten. Het leek mij, alsof ik daar ginds, in de nabijheid van de ingangspoort, zacht knarsen hoorde.

Nu doorzoek ik de kamer. Niets ontbrak. De brandkast was onaangeroerd. Ik trok de laden van de schrijftafel open. In de rechter had ik den vorigen avond een klein bedrag aan geld — zestien mark — klaargelegd, dat mijn sigarenhandelaar den anderen morgen zou komen halen. Het geld lag onaangeroerd; toen opeens, ik weet zelf niet hoe, viel mij de adreskaart in. Ik had ze in dezelfde schuiflade geworpen en de zestien mark later op de kaart gelegd. Ik neem het geld op. De kaart was weg!"

De detective duidde zwijgend op de deur. Het volgende oogenblik hoorde men de schreden van den naderbijkomenden kellner, direct daarop trad hij binnen, om het tweede gerecht te serveeren.

„U heeft," begon Jenkins, „zooals ik hoor, in uw werkkamer een grammophoon staan. Een beetje ongewone plaats, een grammophoon in de werkkamer van zoo'n ernstig man! Heeft dit een bijzondere beteekenis?" —

„U heeft gelijk, Mr. Jenkins," zei consul Olsen met een glimlachje, „wanneer u het opvallend vindt, dat in mijn werkkamer een grammophoon staat. Ja, ik moet het toegeven het is een kleine kuur van mij. Wanneer ik bij mijn werk moe word, dan houd ik een kleine pauze en laat mij door de grammophoon een oud-Italiaansche aria of een vlugge Cakewalk voorspelen. Dan gevoel ik me weer frisch en vroolijk."

De detective knikte. „Nog iets, mijnheer Olsen, uit hoeveel personen bestaat uw huishouding?"

„Behalve ik en mijn vrouw," zei de consul, „zijn nog twee dienstmeiden en een keukenmeid in huis. Verder .... Verder ...."

„Nu?" moedigde Joe Jenkins aan, „verder .....?"

„Eenige weken geleden," begon de consul aarzelend, „heb ik een ouden jeugdvriend bij mij ingenomen. Hij heeft vroeger betere dagen gekend, de arme Gregor Dyschnikoff. Dan heeft het leven hem geplukhaard, en door elkaar geschud en neergeworpen. Ziekte, honger, ontberingen hebben hem oud en ellendig gemaakt. Ik herkende hem nauwelijks, toen hij vier weken geleden bij mij aankwam. Ik beschouw het als een bloot toeval, Mr. Jenkins, dat het leven mij omhoog gebracht heeft. Het had mij licht evenzoo kunnen gaan als mijn armen vriend, en ik houd het voor een tol aan de voorzienigheid, wanneer ik hem opgenomen en gespijzigd heb, mijn ouden metgezel. Ik liet hem van tijd tot tijd wat licht schrijfwerk verrichten — meer, om den ondersteuningen die ik hem gaf, het idee van een aalmoes te ontnemen .... Wanneer ik overigens zeg: ik heb hem opgenomen, dan is dat niet geheel juist. Hij vertoeft overdag bij mij, gaat echter 's avonds weg en heeft ergens in de stad zijn kamer."

„Houdt u hem voor betrouwbaar?"

„Geheel en al. Ja, ik kan wel zeggen, ondanks onze verschillende sociale positie verbindt mij met dezen verstandigen mensch een oprechte en hartelijke vriendschap. Om het dadelijk te zeggen: ze is ook aan zijn kant aanwezig. Pas onlangs overhandigde mij Dyschnikoff een klein bedrag, dat hij bij elkaar gespaard had van de kleine uitkeeringen, die ik hem gegeven had, met het verzoek het voor hem op de bank te brengen."

Jenkins knikte. „U zegt," begon hij, „dat u reeds vroeger dergelijke kaarten ontvangen heeft. Heeft u een ervan bij u?"

„Ja. Hier is een der kaarten." De consul nam een vierkante, groote, voornaam uitziende kaart van dik, wit karton uit zijn portefeuille en overhandigde ze den detective, die ze belangstellend bekeek.

Hij hield ze tegen het licht, schudde het hoofd en streek een lucifer aan, alsof hij zij wilde verwarmen, toen de consul zijn hand op Jenkin's arm legde. „Wat u daar doet," zei hij en schudde het hoofd, „is doelloos. U denkt waarschijnlijk aan een geheime boodschap, die op een of andere wijze onzichtbaar op deze kaart zou kunnen staan."

„Inderdaad," knikte Jenkins. „Aan iets dergelijks dacht ik." — „Ook ik heb daaraan gedacht," zei Olsen. „Maar ik kan u direct vooraf verzekeren dat de kaart niets bevat. U zult direct vernemen, hoe ik dat weet. — Toen ik gisterenmiddag van de beurs kwam en naar huis wilde gaan om te eten, ontmoet ik in het gedrang een heer, wiens gezicht mij bekend voorkwam. Ik zag hem maar heel even, toch viel mij zijn gezicht beslist op, omdat het op een Russisch type wees. In het gedrang van het beursgewoel strijkt de vreemdeling langs mij heen; ik voel een zacht trekken aan mijn buis en in 't volgende oogenblik was hij verdwenen. Instinctief grijp ik naar mijn horloge. Dan naar mijn portefeuille. Beide zijn ongedeerd voorhanden. Toen voel ik opeens, terwijl ik mijn portefeuille weer in mijn jacquetzak steek, iets hards in de buitenste borstzak. Ik voel erin en grijp een stuk karton. Toen ik het met eenige moeite tevoorschijn bracht, is het ..."

„Een visitekaartje?" vroeg de detective.

„Een visitekaartje. Van Dr. Karras, tandarts. Nu, Mr. Jenkins, voelde ik, hoe mijn hart begon te kloppen en hoe het bloed naar mijn hoofd steeg. Nu begon ik te begrijpen dat in deze krankzinnigheid methode was. Dit alles moest een doel hebben, een beteekenis .... De beurs ligt op het Adolphsplatz. Recht er tegenover, op de Alkenwall, heeft een vriend van mij een laboratorium voor analytische scheikunde. Ik ijlde naar hem toe en trof hem gelukkigerwijze thuis. Hij nam de kaart aan en onderzocht ze in mijn tegenwoordigheid. Mijn vriend is een der beste analytici van onze stad. Ik zag, hoe zijn belangstelling van minuut tot minuut grooter werd. Hij deed, wat een chemicus maar doen kan. Hij heeft de kaart verwarmd, hij heeft er in alle richtingen met chemisch reageerende stoffen lijnen overgetrokken, hij heeft ze met koolpoeder bestrooid, eindelijk heeft hij er een stukje van verbrand — niets. De kaart reageerde op geen enkele der proeven. Ten slotte gaf hij ze me weer terug. ‚Zij bevat geen mededeeling,' zei hij. ‚Daar kan ik een eed op doen Waarschijnlijk haalt iemand een beursgrap met je uit?'

Diep in gedachten verzonken kwam ik thuis. Het middageten wachtte reeds op me. Ik vertel mijn vrouw in 't kort het gebeurde met de kaart. Mijn vrouw en Dyschnikoff, want hij is meestal met ons aan tafel. Ik tast in mijn zak, om de kaart te voorschijn te halen en haar te laten zien. De kaart is verdwenen!"

De spreker keek naar den detective, die zwijgend voor zich keek.

„In deze geschiedenis is iets niet in orde, Mr. Jenkins," ging de consul met zachte stem voort. „Welk mensch breekt in, om een grammophoon te laten spelen? En om een visitekaart te stelen? Wie kan op de gedachte komen, mij visitekaartjes van een man, die al lang dood is, over de post te zenden en in den borstzak te steken? En welk mensch heeft er belang bij, ze weer uit mijn zak te stelen . . .? Neen, Mr. Jenkins, dat is geen beursgrap. Deze dingen hebben een dieperen grond .... Ik heb het gevoel, dat ik in een persoonlijk gevaar verkeer ..... En daarom heb ik u getelegrafeerd."

„Nu," begon de detective, „al bevat deze kaart ook geen mededeeling, toch moet ik u verzoeken, ze mij voor eenigen tijd te laten. Heeft u nog meer van deze kaarten bij u?"

„Nog vier stuks"

„Geeft u ze mij." De consul opende aarzelend zijn portefeuille en gaf den detective de vierkante kartons, die deze vluchtig tegen het licht hield en ze dan wegborg. „U woont Rothenbaumchaussee, mijnheer Olsen?"

„Ja, nummer 345." —

„Ik zal vanavond bij u komen. Intusschen heb ik enkele kleine commissies te doen. Heeft uw villa een achterdeur?"

„Ja."

„Des te beter. Wilt u mij den sleutel geven?"

„Hier is hij."

„Blijf vanavond uit de buurt van uw werkkamer en zeg niemand, dat u mij verwacht. Ik denk dat ik u zal telefoneeren, even voor ik kom, opdat u mij aan de achterdeur zult kunnen opwachten." — „Ik verwacht u, Mr. Jenkins."

Daarmede scheidden de beide heeren, en Olsen ging naar de standplaats der auto's aan den naasten hoek, toen hij plotseling zijn naam hoorde roepen. Het was Mr. Jenkins, die achter hem stond. „Nog één ding, mijnheer Olsen," zei de detective. „Heeft gisterenmiddag de een of ander u gezegd, dat uw das niet goed zat?"

De consul keek den vrager verbaasd aan, bezon zich een oogenblik en wierp dan een onthutsten blik op Jenkins. „Inderdaad," zei hij met sidderende stem. „Iemand heeft mij gezegd, dat mijn das niet goed zat."

„Wie was het?" vroeg Jenkins rustig.

„Mijnheer Dyschnikoff."

In 't volgende oogenblik wees de detective bijna onmerkbaar met het hoofd naar achteren en zei zachtjes: „Kijk u ongemerkt om. Sedert eenigen tijd vervolgt ons een heer. Hij staat daar juist aan den auto. Kent u hem?"

De consul wendde zich langzaam terzijde, keek den aangeduide met een blik waarin de grootste bedremmeldheid lag, aan, en zei plotseling met een zacht beven in zijn stem: „Ik ken hem. Het is de Rus, dien ik meermalen op de beurs ontmoet heb."

Juist wilde hij een beweging naar den vreemdeling maken, toen Jenkins hem, bijna zonder zich van zijn plaats te verroeren, bij den arm greep. „Blijft u rustig!"

Op 't zelfde oogenblik sprong de vreemdeling ginds in den auto, die in suizende vaart naar de Lombardsbrug weg snorde. —

De grauwe Decembermiddag was in een donkeren, vochtigen winteravond overgegaan. Van den overkant van de Elbe trokken dreigende nevels als lood over de huizen der stad en hulden de straten in een ondoordringbare duisternis. Langzamerhand werden de lantaarns ontstoken en sidderden uit verre verte roodachtig door den mist. Alle geruchten van het dagelijksch leven schenen in de borrelende massa onder te gaan, alle leven in deze verlammende melancholie te verstikken. Ze drong door de muren der huizen en legde zich ijzig op het hart en het hoofd der menschen.

Consul Olsen stond voor 't venster en staarde zwijgend in de mistige duisternis. Hij had het gevoel door de geheele wereld verlaten te zijn. Van Jenkins was niets te zien of te hooren. Juist dreunde het elf uren door het huis. Geluidloos



EEN TOEKOMSTBEELD?

Rijswijk is een paar dagen van gas verstoken geweest, en practische menschen hebben hun middagmaal toen klaargemaakt op de wijze, zooals hierboven is weergegeven. — Met een eenigszins angstig voorgevoel hebben we deze foto bekeken: zouden we misschien, wanneer de steenkolen- en gasnood nòg grooter wordt in den komenden winter, spoedig allemaal genoodzaakt zijn onze toevlucht te nemen tot deze oer-primitieve „fornuizen"?